

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАРМАЦІЄЮ

Серія «Наука»

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ В РАМКАХ
КОНЦЕПЦІЇ «НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ

**IV Науково-практичної інтернет-конференція з міжнародною
участю, яка присвячена пам'яті проф. Толочко Валентина Михайловича**

(21 листопада 2025 року, м. Харків)

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ

№ 852 від 26.12.2024 р

Харків

НФаУ

2025

УДК 615.1:378:001

ПЗ2

Редакційна колегія: проф. Ю. С. Братішко, проф. М. В. Зарічкова, доц. В. Ю. Адонкіна, доц. О. М. Должнікова, доц. О. В. Ковальська, доц. Д. Р. Зоїдзе, доц. С. Г. Мороз, доц. Н. В. Тетерич, асист. Мішина І. Ю. викл. Г. Я. Подгайний,

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ № 852 від 26.12.2024 р

ПЗ2 Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)»: наука, освіта, практика : матеріали ІV наук.-практ. інтернет-конференція з міжнар. участю, яка присвячена пам'яті проф. Толочко Валентина Михайловича (21 лист. 2025 р., м. Харків) / ред. кол. : Ю. С. Братішко та ін. - Х. : НФаУ, 2025. - 505 с. - (Серія «Наука»)

Збірка містить матеріали інтернет-конференції, в яких розглянуті науково-теоретичні і практичні питання: післядипломна підготовка спеціалістів фармації, її закордонний досвід та навчально-методичне забезпечення за умов дистанційного навчання; упровадження інноваційних технологій у фармацевтичну освіту; застосування концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning) » у системі навчання спеціалістів фармації; сучасні тенденції освіти з урахуванням соціальних і психологічних аспектів фармацевтичної діяльності; актуальні проблеми фармацевтичної технології, біотехнології, гомеопатії та клінічної фармації; сучасні напрямки маркетингу у складі економіки, науки, освіти, практики.

Видання призначене для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників.

Матеріали відповідають змісту та мові наданих оригіналів.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 615.1:378:001

© Братішко Ю. С., Зарічкова М. В., Адонкіна В. Ю.,
Должнікова О. М., Ковальська О. В., Зоїдзе Д. Р.,
Мороз С. Г., Тетерич Н. В., Подгайний Г. Я.,
Мішина І. Ю., 2025
© НФаУ, 2025

<i>Зарічкова М. В., Мішина І. Ю., Должнікова О. М.</i>	
АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	403
<i>Севрюков О. В.</i>	
ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	406
СЕКЦІЯ 5. НАУКОВІ ЗДОБУТКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ	409
<i>Nodar Sulashvili, Luiza Gabunia, Maia Advadze, Irine Pkhakadze, Margarita Beglaryan, Nana Gorgaslidze, Naira Chichoyan, Tamar Tsintsadze, Nato Alavidze, Magda Davitashvili, Ada (Adel) Tadevosyan, Ekaterine Antia, Giorgi Pkhakadze, Natia Kvizhinadze, Ashot Avagimyan, Diego Rada Fernandez de Jauregui, Shafiga Topchiyeva, Liliana Tskitishvili, Vira Kravchenko, Marika Sulashvili, Olga Shapoval, Igor Seniuk, Tamar Okropiridze, Marina Giorgobiani, Rusudan Kvanchakhadze, Lali Patsia, Ekaterine Lomia, Lela Grigolia, Kakhaber Robakidze, Irine Zarnadze, Shalva (Davit) Zarnadze, Otar Gerzmava</i>	
ACADEMIC DISCOURSE ON THE EXPRESSION OF INTERNATIONAL APPROACHES TO INNOVATIVE PEDAGOGICAL EXCELLENCE AND THEIR TRANSFORMATIVE INFLUENCE ON THE PROGRESS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION GLOBALLY	410
<i>Радченко І. Б., Єгоркіна Д. М.</i>	
ХАРАКТЕРНІ РИСИ ДИСЛЕКСІЇ У ДІТЕЙ	484
<i>Мартиненко К. Є. Герасимюк Н. В. Рожковський Я. В.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ ТА СИРОВИННА ЦІННІСТЬ РОСЛИН РОДИНИ <i>LAURACEAE</i> ДЛЯ ФАРМАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОТЕПЛІННЯ КЛІМАТУ	490
<i>Мирошниченко В. О., Рогуля О. Ю.</i>	
ОБГРУНТУВАННЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ В АПТЕЧНІЙ МЕРЕЖІ	493
<i>Опрошанська Т. В., Лебединець В. О., Сагайдак-Нікітюк Р. В., Губченко Т. Д.</i>	
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ РИНОК ПРОДУКЦІЇ З ВІТАМІНОМ D3	495
<i>Орлов Д. І., Назаркіна В. М.</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВИСОКОВАРТІСНИХ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ РІДКІСНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	496
<i>Савранська А. Б., Герасимюк Н. В., Пристуна Б. В.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ФІТОТЕРАПІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ СИНТЕТИЧНИМ АНТИГІСТАМІННИМ ПРЕПАРАТАМ У ЛІКУВАННІ АЛЕРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	499

ПЕРСПЕКТИВИ ФІТОТЕРАПІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ СИНТЕТИЧНИМ АНТИГІСТАМІННИМ ПРЕПАРАТАМ У ЛІКУВАННІ АЛЕРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Савранська А. Б., Герасимюк Н. В., Приступа Б. В.

Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

pharmacology@onmedu.edu.ua

Вступ. У сучасному світі спостерігається значне зростання кількості алергічних захворювань, зокрема харчових алергій, що торкаються до 30% населення загалом, а у випадку харчової алергії поширеність сягає близько 10%. Це пояснюється як впливом несприятливих екологічних факторів, так і порушеннями імунної реактивності та нераціональним харчуванням. Дослідження показують, що до найчастіших алергенів належать арахіс, деревні горіхи, риба, молоко та яйця. Традиційні синтетичні антигістамінні препарати мають низку обмежень через побічні ефекти, тому зростає інтерес до фітотерапії як м'якої, але комплексної альтернативи, здатної впливати на різні ланки патогенезу. В Україні актуальною є розробка нових рослинних протиалергічних препаратів, що базуються на синергії природних компонентів.

Мета дослідження. Метою є систематизація та аналіз сучасних літературних даних щодо епідеміології, патогенезу та фармакологічних механізмів дії ключових рослинних компонентів. Це необхідно для об'єктивної оцінки їхньої терапевтичної цінності та обґрунтування застосування багатокomпонентних фітозборів у комплексному лікуванні харчової алергії.

Методи дослідження. Аналіз було здійснено на основі наукових публікацій, дисертаційних робіт та клінічних протоколів, доступних у міжнародних наукометричних базах даних (зокрема, Scopus, Web of Science, PubMed). Основна увага приділялася дослідженням, що стосуються патогенезу IgE-опосередкованих реакцій, імунологічного дисбалансу та біологічної активності лікарських рослин, які традиційно використовуються в алергології, таких як *Bidens tripartita* (череда), *Viola tricolor* (фіалка) та *Urtica dioica* (кропива).

Результати. *Патогенетичні основи та діагностика захворювання.* Імунологічний механізм харчової алергії полягає у порушенні толерантності до харчових антигенів, що веде до надмірної IgE-опосередкованої або не-IgE-опосередкованої реакції. Толерантність забезпечується регуляторними Т-клітинами (Treg), проте в осіб із алергією замість них формується переважно алерген-специфічний TH2-відповідь, що стимулює виробництво IgE. Ключовим цитокіном у цьому процесі є ІЛ-33. Діагностика базується на ретельному анамнезі, лабораторному визначенні специфічного IgE та пероральних харчових провокаційних тестах (ПХПТ), які є «золотим стандартом». Фактори ризику включають генетику, дисбіоз мікробіому, рівень вітаміну D та порушення бар'єрної функції ШКТ.

Фармакологічний профіль фітокомпонентів. Рослинні засоби, завдяки багатокomпонентному складу, забезпечують синергічну дію за чотирма основними напрямками, впливаючи на різні ланки патогенезу. Антигістамінна активність, притаманна череді трироздільній, кропиви дводомній та солодці голій, реалізується через стабілізацію мембран мастоцитів, запобігаючи гострим симптомам алергії. Протизапальна дія фіалки триколірної та кропиви спрямована на зниження рівня запальних цитокінів (ІЛ-4, ІЛ-5, ІЛ-13) та пригнічення запальних ферментів, при

цьому солодка гола додатково забезпечує виражений глюкокортикоїдоподібний ефект. Антиоксидантна активність череди, кропиви та ожини нейтралізує вільні радикали, підтримуючи цілісність шкіри та слизових оболонок, що є важливим бар'єром проти алергенів. Імуномодулююча активність бузини чорної та череди трироздільної спрямована на збалансування імунної відповіді, посилення активності Treg-клітин та корекцію гіперчутливості TH2-типу.

Висновок. Отримані результати свідчать, що фітотерапія має значний потенціал як безпечна та ефективна альтернатива синтетичним антигістамінним препаратам у лікуванні алергічних захворювань, зокрема харчової алергії. Завдяки багатокomпонентному складу лікарські рослини забезпечують комплексний вплив на ключові ланки патогенезу – від стабілізації мембран опасистих клітин і зменшення секреції прозапальних цитокінів до нормалізації імунної відповіді та зниження оксидативного стресу. Подальші дослідження у цьому напрямку, зокрема стандартизація фітозасобів і клінічне підтвердження їх ефективності, відкривають перспективи створення нових фітопрепаратів для комплексного лікування алергічних станів із мінімальним ризиком побічних ефектів.